

Alta videregående skole
Áltá joatkkaskuvla

FINNMARK FYLKESKOMMUNE
FINNMÁRKKU FYLKKAGIELDA

Plan for arbeidet med trygt og godt skolemiljø

RUTINER OG RETNINGSLINJER

Sist oppdatert 15.11.19

Innhold

1	Formål med planen	3
2	Lovverk	3
3	Definisjon av krenking	4
4	Forebygging	5
5	Sånn ser det ut hos oss når vi følger opp §9A	7
6	Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet	9
7	Skjemaer	10
	Varsel om bekymring for en elevs skolemiljø	11
	Oppfølging av varsel ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	12
	Undersøkelser ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	13
	Tilbakemelding ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	14
	Aktivitetsplan ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	15
	Evaluering av gjennomførte tiltak ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	16

Opplæringslovens kapittel 9A

ALLE ELEVER HAR RETT TIL Å HA ET TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ
SOM FREMMER HELSE, TRIVSEL OG LÆRING.

1 Formål med planen

Denne planen tar utgangspunkt i gjeldende lovverk om elevenes skolemiljø. Hensikten med planen er å kvalitetssikre arbeidet med å oppfylle kravene i opplæringslovens §9A som omhandler elevenes skolemiljø. Ansatte ved skolen skal her kunne orientere seg om hvilke rutiner og retningslinjer som gjelder for å ivareta formålet med planen.

Alle som er bekymret for en elevs skolemiljø kan varsle direkte til rektor, som vil følge opp saken så snart som mulig. Dette kan gjøres via [skolens hjemmeside](#) eller ved å bruke skjemaet på side 10 i dette dokumentet.

Informasjon om kapittel 9A i opplæringsloven

Informasjon til elever og foreldre/foresatte om opplæringslovens kapittel 9A skal gis i mange kanaler. Det er tema på i elevdemokratiet, på foreldremøter, i elevhåndboka, på skolens hjemmeside, på skolens informasjonsskjermer og på facebook.

Informasjon om regelverk og prosedyrer skal gis ut hver gang ved konkrete meldinger om krenkelser eller mobbing. Rektor har overordnet ansvar og skal kjenne til alle saker, mens avdelingslederne har ansvar for å følge opp saken i samarbeid med kontaktlærerne og ressursteamet, og rapporterer til rektor.

2 Lovverk

§9A-1 Virkeområde

Gjelder for alle elever i grunnskolen og den videregående skole.

§9A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

§9A-3 Nulltoleranse

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Trivsel og trygghet er en forutsetning for læring. Faglige resultater bygger på trivsel. Det er nulltoleranse mot krenkelser og mobbing i skolen. Det skal komme til uttrykk i ansattes

holdninger, språk og atferd, fremmes i elevenes medvirkning og kommuniserer ut i informasjon fra skolen.

Det er elevenes egen opplevelse av hvordan de har det på skolen, som er avgjørende. Skolen skal sørge for at alle elever har det trygt og godt på skolen.

§9A-3 andre ledd – systematisk arbeid

Skolen skal jobbe kontinuerlig og systematisk for å fremme helsa, miljøet og tryggheten til elevene.

§9A-4 Aktivitetsplikt

Alle som arbeider på skolen skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig. Skolen har et skjerpet ansvar overfor elever med en særskilt sårbarhet. Det kan være knyttet til f.eks. elevens religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, at eleven har atferdsvansker eller forhold ved elevens familie- og hjemmesituasjon.

3 Definisjon av krenking

Skolen definerer ulike former for krenking på følgende måte:

- **Mobbing.** Med mobbing mener fysiske eller sosiale negative handlinger, som utføres gjentatte ganger over tid av en person eller flere sammen, og som rettes mot en som ikke kan forsvare seg i den aktuelle situasjonen.
- **Vold.** Med vold mener vi at noen bruker fysisk makt for å skade andre.
- **Rasisme.** Med rasisme mener vi at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget fordi de har en annen hudfarge, en annen religion eller snakker et annet språk.
- **Diskriminering.** Med diskriminering mener vi dårligere behandling eller trakassering på grunn av kjønn, legning, funksjonsevne, tro, hudfarge eller etnisk opprinnelse.
- **Utestenging/isolering.** Med utestengning/isolering mener vi å bli holdt utenfor av en gruppe eller klasse der en har naturlig tilhørighet, enten på skolen eller skoleveien, på internett eller sosiale medier.
- **Uthenging/baksnakking.** Med uthengning/baksnakking mener vi krenkende ord og negativ omtale, enten på skolen eller skoleveien, på internett eller sosiale medier.

4 Forebygging

Forebyggende tiltak i skolen:

- Kompetansebygging hos lærere og andre ansatte med fokus på trygt og godt skolemiljø
- En god skolestart der man ha fokus på klassemiljø og å bygge gode relasjoner og bli trygge på hverandre
- Fagsamtaler mellom elev og faglærer en gang i terminen
- Utviklingssamtaler mellom elev og kontaktlærer en gang i terminen
- Elevene skal medvirke i planleggingen og arbeidet for trygt og godt skolemiljø
- Bruk av basistimer til å utvikle klassemiljø og elevmedvirkning
- De voksne skal være gode rollemodeller for elevene
- Jevnlige klasseammøter der elevenes læringsmiljø er tema og man følger opp sårbare elever
- Trippelmøter der avdelingsleder, kontaktlærer og ressursteam deltar og følger opp saker fra klasseteamet
- Skolemiljøutvalg
- Kontaktlærerforum der bl.a. klassemiljø er tema
- Bygge fellesskapsfølelse på skolen gjennom fellesopplevelser, involvering og trivselsaktiviteter på tvers av utdanningsprogram.

Ressursteamet

Skolens ressursteam er samlet på et eget sted i andre etasje i J-fløya. Her jobbes det systematisk med elevenes skolemiljø gjennom rådgivningstjenesten. Her er rådgivere, PPT, helsesykepleier, skolelege, oppfølgingstjenesten og fagopplæringskoordinator lokalisert. Hit kommer elever når det er noe som ikke er bra, noe de vil dele, noe de lur på, fagvalg de trenger rådgivning om, karriereveiledning eller andre forhold. Ressursteamet har et tett samarbeid med lærere og ledelse om læringsarbeid og trivsel.

Elevmedvirkning

Alle klasser har en tillitselev og eget verneombud som følger opp elevenes skolemiljø. Disse får egen opplæring i oppfølging av elevenes helse, skolemiljø og sikkerhet. Elevenes hovedverneombud og varaverneombud sitter i elevrådet og skolemiljøutvalget sammen med elevrådsleder og -nestleder.

Alle klasser har basistimer en gang i uka. Intensjonen med basistimen er å skape et godt klassemiljø og elevmedvirkning gjennom å sette av tid til jevnlig møter mellom kontaktlærer og elevene, og bare elevene (klasseråd). Basistimene skal brukes til å styrke klassemiljøet gjennom å bygge relasjoner og bli kjent, informasjonsformidling, tilbakemeldinger, fraværsoppfølging, drøfting av saker som er viktige for klassen osv. Kontaktlærer har ansvar for basistimen annenhver uke og tillitseleven har annenhver uke.

Det er lagd eget årshjul for bruk av basistimer og elevmedvirkning med temaer som skal gjennomgås i løpet av skoleåret.

Aktiviteter

Skolen gjennomfører i tillegg aktiviteter i løpet av skoleåret som har til hensikt å skape forutsigbare og trygge rammer for elevene og bidra til et arbeids- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og godt læringsutbytte. Dette er f.eks. aktivitetsdag ved skolestart, makkerordning, julebord for borteboere og idrettsdag.

Fellesarenaer som kantine, glassgata, bibliotek, sosiale soner og skolegård skal oppleves som trygge steder for alle elevene.

Undersøkelser

Skolen skaffer seg informasjon om den enkelte elevs opplevelse av skolemiljøet. På bakgrunn av informasjonen vurderes det om det er behov for tiltak, samt hvilke tiltak som skal iverksettes. Skolen får informasjon blant annet gjennom:

- Elevundersøkelsen
- Elevrådet
- Utviklingssamtaler med elevene
- Elev- og fraværsoppfølging (Seopp)
- Ressursteamet
- Trippelteam
- Klasse team

5 Sånn ser det ut hos oss når vi følger opp §9A

Hovedregel: Følge med – Gripe inn – Varsle – Undersøke – Sette i verk tiltak – Evaluere!

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø (fysisk og psykososialt) som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen har nulltoleranse mot at elever opplever krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Krenkelser er et vidt begrep og omfatter for eksempel også det å holdes utenfor og bli oversett. Elevens opplevelse av krenkelse tar skolen på alvor.

For å sikre et trygt og godt skolemiljø har alle ansatte plikt til å:

1. FØLGE MED:

- Alle ansatte skal følge med på om alle elevene har et trygt og godt skolemiljø. Alle ansattes plikt til å følge med gjør at alle skal ha et aktivt og årvåkent blikk rundt seg. Vi skal ha lav terskel for å spørre eleven dersom vi har mistanke om at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Sier eleven fra til en av oss at hun/han ikke har det bra, så skal vi varsle skolen.

2. GRIPE INN:

- Hvis en som er ansatt i skolen overhører for eksempel hatytringer eller observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, skal den ansatte gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen.

3. VARSLE:

- Alle som jobber ved skolen skal varsle rektor dersom han eller hun får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Det skal være lav terskel for å varsle. Man kan varsle via skolens hjemmeside: <http://www.alta.vgs.no/for-eleven/elevens-skolemiljo-9a/jeg-vil-melde-fra-om-en-elev-som-ikke-har-det-trygt-og-godt-pa-skolen.604407.aspx> eller skjemaet bakerst i planen. I varselet om bekymring skal amn ikke skrive noe om hva saken gjelder. Meldingen går direkte til rektor, som vil sørge for at skolens ledelse tar kontakt for å følge opp saken. Den ansatte skal alltid varsle, når en elev eller en foreldre sier ifra til deg, men også ellers hvis man har mistanke om at en elev blir krenket.
- Dersom en ansatte får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen, utsetter en elev for krenkelser som for eksempel mobbing, vold eller diskriminering, skal du umiddelbart varsle rektor.
- Dersom det er en i skoleledelsen som utfører krenkelsen, skal den ansatte varsle skoleeier ved opplæringssjefen direkte. Husk å oppgi navnet ditt, hvilken skole det

gjelder og et telefonnummer som skoleeier kan kontakte deg på. Skriv ikke personsensitive opplysninger eller annen identifiserende informasjon om enkeltpersoner i e-posten.

4. UNDERSØKE (utføres av avdelingsleder i samarbeid med kontaktlærer og ressursteam):

- Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de forsøke å få oversikt over saken med en gang. Plikten til å reagere har like lav terskel, som plikten til å varsle. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere.
- Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet. Undersøkelsen dreier seg om å finne ut hva som skal til for at gjeldende elev skal oppleve et trygt og godt skolemiljø. Dersom det gjennom undersøkelsen kommer fram at det er behov for å sette inn tiltak, skal dette nedfelles i en skriftlig aktivitetsplan. Vi må altså identifisere problemet i denne konkrete saken for så å sette inn tiltak i forhold til det.

Alle parter i saken skal å få anledning til å belyse og forklare saken. Elever har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og elevens beste er det grunnleggende i alle skolens vurderinger og handlinger. (jf. Barnekonvensjonens artikkel 3 og 12).

5. IVERKSETTE TILTAK (utføres avdelingsleder i samarbeid med kontaktlærer og ressursteam):

- Etter at nødvendige undersøkelser er gjort, skal nødvendige tiltak utformes. I aktivitetsplanen skal det minimum stå:
 - hvilket problem som skal løses
 - hva skolen har planlagt
 - når tiltakene skal gjennomføres
 - hvem som er ansvarlig
 - når tiltakene skal evalueres
- Aktivitetsplanen skal leveres de involverte parter, og skal ikke inneholde sensitive personalopplysninger. Rektor skal ha kopi av planen.

Utdanningsdirektoratet oppdaterer kontinuerlig sine sider med eksempler på tiltak i skolemiljøsaker: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/>

6. EVALUERE:

- *Aktivitetsplanen skal være tidsbegrenset, og skal evalueres.*
- Det er effekten av tiltakene satt i aktivitetsplanen som skal evalueres, og eventuelt justeres dersom det er behov for det. Alle parter skal være med på evalueringen. Tiltaksplikten løper så lenge en elev ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt, og det finnes egnede tiltak som kan settes inn.

- Dersom tiltakene ikke har oppnådd formålet, må skolen fortsette arbeidet og vurdere om tiltaksperioden skal forlenges eller om det skal settes inn flere eller andre tiltak.
VIKTIG: Skolen kan ikke slippe saken før eleven opplever et trygt og godt skolemiljø!

Alle ansatte har taushetsplikt om noens personlige forhold som du får kjennskap til i forbindelse med tjenesten/arbeidet du utfører for skolen. Taushetsplikten er ikke til hinder for at du varsler skolen eller skoleeier på den måten som er beskrevet her. Taushetsplikten gjelder også etter at du har avsluttet din tjeneste/arbeid på skolen. Taushetsplikten følger av forvaltningsloven § 13.

Denne planen sendes alle ansatte via skolens forsvarlige system www.1310.no. Alle ansatte må bekrefte at de har mottatt, lest og forstått informasjonsskrivet om sine plikter for at skolens elever skal ha et trygt og godt skolemiljø, gjennom å svare på gjøremålet elektronisk via www.1310.no.

6 Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet

Gjennom den skolebaserte vurderingen vil elevenes skolemiljø følges opp nøye. Sentrale kilder i den skolebaserte vurderingen er blant annet elevundersøkelsen og utviklingssamtalen mellom elev og kontaktlærer. Evalueringen skal drøftes i personalet, elevrådet og skolemiljøutvalget.

7 Skjemaer

Protokoll ved melding om mobbing og mistrivsel ved Alta videregående skole.

Protokollen ivaretar dokumentasjonskravet i h.h.t retningslinjene i opplæringsloven Kapittel 9A Elevene sitt skolemiljø.

I henhold til opplæringsloven § 9A- 4, skal alle som arbeider ved skolen:

1. Følge med
2. Gripe inn
3. Varsle

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et godt og trygt skolemiljø, skal skolen:

4. Undersøke
5. Sette inn egne tiltak

Arbeidet gjennom hele prosessen skal dokumenteres i henhold til punkter i denne protokollen.

Grunnleggende prinsippr for oppfølging av §9A-saker ved Alta vgs:

- a) Rektor skal ha alle varsler og registrerer saken.
- b) Overordnet ansvar for oppfølging av saken delegeres til den avdelingslederen som har ansvar for programområdet eleven går på.
- c) Avdelingsleder har i samarbeid med kontaktlærer og ressursteam ansvar for å undersøke saken, vurdere om det må iverksettes tiltak, lage tiltaksplan og evaluere tiltakene.
- d) Avdelingsleder har ansvar for å lage en protokoll for hver sak som krypteres og lagres i skolens forsvarlige system.
- e) Dokumenter tilknyttet saken lagres i elevmappen til elevene som er involvert.
- f) Avdelingsleder skal fortløpende orientere rektor om status i saken.

Varsel om bekymring for en elevs skolemiljø

Jeg vil melde fra om en elev som ikke har det trygt og godt på skolen.

Dette gjelder:

- ☐ Meg (elev)
- ☐ Foresatt til eleven
- ☐ Ansatt på skolen
- ☐ Andre

Hvem er årsaken til at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø:

- ☐ Elev(er)
- ☐ Ansatt

Dersom det er en i skolens ledelse som er årsak til at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal det varsles direkte til opplæringssjefen i Troms og Finnmark fylkeskommune.

Skriv inn navnet ditt: _____

Fyll inn i din e-post: _____

Fyll inn ditt mobilnummer: _____

☐ Jeg samtykker i at informasjonen i skjemaet blir tilgjengelig for skolens ledelse. Hvis du ikke ønsker dette, vennligst kontakt skolen på annen måte.

Dette varselet sendes som e-post til rektor: inger.persen@ffk.no.

Du vil bli kontaktet av skolens ledelse så snart som mulig.

Du kan også levere inn varselet via skolens hjemmeside: <http://www.alta.vgs.no/for-eleven/elevens-skolemiljo-9a/jeg-vil-melde-fra-om-en-elev-som-ikke-har-det-trygt-og-godt-pa-skolen.604407.aspx>

Oppfølging av varsel ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

Dato:	Utarbeidet av:
Gjelder elev (initialer og klasse):	

Varsel		
Varslet av:	Varslet til:	Dato:
Dato/tidsrom for mistanke eller kjennskap til krenkelse		
• Dette er en oppfølging av varsel som er levert inn til rektor • Avdelingsleder har ansvar for å undersøke saken i samarbeid med kontaktlærer og ressursteam		

Varsling:

Beskrivelse av situasjonen:	
Hvordan skal du undersøke saken (rektor undersøker dersom det er en ansatt som krenker)	

Undersøkelser ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	
Ansvarlig for undersøkelse:	Avdelingsleder har ansvar for å undersøke saken i samarbeid med avdelingsleder og ressursteam.

Dato:	Deltakere:	Referat:

Tilbakemelding ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

Dato:	Utarbeidet av:
Ansvar:	• Avdelingsleder i samarbeid med kontaktlærer og ressursteam • Tilbakemelding sendes elev og foresatte med kopi til rektor og ressursteam.

Hva viste undersøkelsene?	
Er det behov for å iverksette tiltak?	
Hvis nei, regnes saken som avsluttet?	
Hvis ja, skal aktivitetsplan fylles ut, se egen mal nedenfor.	
Er foresatte informert om at det er iverksatt tiltak?	
Tidsfrist for evaluering av aktivitetsplan.	

Aktivitetsplan ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø		
Dato:	Utarbeidet av:	
Godkjent:	Rev:	Dato Rev:
Ansvar:	Avdelingsleder i samarbeid med kontaktlærer og ressursteam	
	Krypteres og lagres i skolens forsvarlige system, samt elevmappa i public når saken er ferdigbehandlet.	
Problem som skal løses:		

Det utarbeides en egen tiltaksplan for hvert problem som skal løses.

Tiltak:	Tiltak gjelder for:	Ansvarlig:	Frist:	Gjennomført dato:	Aktuelle referat:	Har aktuelle tiltak fungert:		
						Ja	Nei	Delvis

Evaluering av gjennomførte tiltak ved brudd på §9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

Dato:	Utarbeidet av:
Deltakere i evalueringen:	
Beskrivelse av dagens situasjon. Hvordan opplever eleven selv dagens situasjon?	
Regner du saken for avsluttet?	
Hvis nei, hva gjøres videre for å sikre at eleven har et trygt og godt skolemiljø?	
Er det behov for bistand fra kontaktlærer, avdelingsleder, ressursteam eller rektor?	